אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תקצד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד אלול תרע"ג - יפו
נמען: הרב י' לוי

הרב קוק אינו יכול להשיב בפירוט; 'השפעה סגולית' של דיבורי קודש מועילה לפעמים יותר מכתבים. הדרכה: זיכוך המידות והרחקת הגאווה; לחוש את גדלות הנשמה; לא לבטל יום משיעור בחכמה הרוחנית, 'והראשונים קודמים'; לשמור על בריאות הגוף; לעורר קדושה בשירה; לברר את הטוב מכל מקום. לצעירים: לרכוש כשרון ספרותי וסגנון חי, כי העט הוא 'הנשק הזמני', ולתרגם את אוצר האגדה לסגנון ההווה, כמו עזרא ששינה את הכתב. לכתוב ב'המוריה' ולהתייעץ עם הרב חרל"פ.

עיקרי הדברים

- 'השפעה סגולית'.
- זיכוך המידות ולימוד רוחני.
- שירה ודמיון קדוש.
- העט - נשק הדור.
- תרגום האגדה לסגנון ההווה.

נוסח האגרת

ב"ה[1] עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ד אלול תרע"ג[4]

לכ'[5] ידידי היקר הרב החו"ב[6] רב תבונות וי"א מוהר"י[7] לוי נ"י[8], כוח"ט[9] וכט"ס[10].

מכתביו היקרים קבלתי, והנני נהנה ממחשבותיו הישרות ומדרכי-הגיונו בעמלה של תורה בהלכה ובאגדה, אבל אשר ידרש שאקח לי מועד להשיבו בפרטיות, יאמין שאינו לפי כחי, עם רובי היגיעות והטרדות התכופות שלי. ואפילו הדברים שהייתי חפץ מאד לכתוב לעצמי, ג"כ[11] אין הזמן מספיק לי כראוי, כאשר כ"ת[12] יודע קצת מזה. השפעה חביבה של דבורי-קודש בשעות מוכשרות, - זה הוא מה שאפשר לי לפעמים בעה"י[13]. ולפעמים ישנה השפעה סגולית,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 לכ' - לכבוד
6 החו"ב - החריף ובקי
7 מוהר"י - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
8 נ"י - נרו יאיר
9 כוח"ט - כתיבה וחתימה טובה
10 וכט"ס - וכל טוב סלה
11 ג"כ - גם כן
12 כ"ת - כבוד תורתו
13 בעה"י - בעזרת השם יתברך

שמועילה ומחכימה וגם מקדשת יותר מתילי-תילין של כתבים ודרושים, ו"טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ידיך". ואהבה נאמנה בין חברים הרוצים ללכת באור-ד' היא אחד התנאים של ההארה הסגולית, המועילה לכל דבר טוב בע"ה[14].

זיכוך המדות - הרחקת הגאוה וגסות-הרוח - הלא ידוע הוא, ומ"מ[15] צריך להיות כדבר חדש. ולחוש תמיד גדולתה של הנשמה האלהית החיה בקרבנה ובכנסת-ישראל, ובעולמים כולם, להיות בנו לעד על אור-אין-סוף המתנשא לכל לראש, ולהדבק בכל המדות המתוקנות המקובלות בדרך-ארץ וישוב-העולם, בתמימות ואהבת חסד לכל הבריות. ולא לבטל אפילו יום א' מאיזה שיעורים של לימוד ספרים בחכמה הרוחנית שבתורה, מקמאי ובתראי מאלה אשר נוכח ד' דרכם, והראשונים קודמים לאחרונים.

ולהשגיח על בריאות הגוף והנפש גם במובן הטבעי, ולעורר רגש-הקדושה, ואפילו את הדמיון הקדוש, הממוזג במזג השכל הטהור, בכל עת-רצון, ע"י[16] שירי-זמרה, וחזרת מאמרי-קודש בחדות-לבב והרחבת-דעת. שלא לסור מדרך-הקודש, מפני התבטלות נגד שום אדם בעולם. ולהשתוקק לברר את הנקודות הטובות מכל מקום שהן, ולסגלן בקנין נפשי ולעסוק בתורה-שבכתב ובתורה-שבע"פ[17] בגירסא תדירית, ובעיון וחידוש לזמנים קבועים.

ידי"ע

הק' אברהם יצחק ה"ק

והנני לעורר את כ'[18] ואת כל הצעירים החפצים להתעודד לחיים רוחניים, מכובדים ומתוקנים באמת בע"ה, ע"ד[19] ההסתגלות הספרותית, הננו חייבים לקנות לנו את הכשרון הספרותי, את הסגנון החי לכל צבעיו, את הפרוזי ואת המליצי, ואם יש בנו מי שמרגיש את רוחו בנטיה לשירה ופיוט, אל נא יעזוב כשרונו. יעשו מסות, בחינות, ללמד בני יהודה קשת. סוף-כל-סוף אע"פ[20] שאני מלמד לעצמי ולאחרים, שתהיה מדת השלו'[21] והחסד גברת התכונות בנפשותינו ובסגנונינו, מ"מ[22] חמושים אנו צריכים להיות למלחמת ד' בעמלק הפנימי והחיצוני, והננו חייבים להכין לנו את הנשק הזמני: העט. אנו צריכים לתרגם ע"פ[23] הסגנון הזמני את כל האוצר הקדוש שלנו, אוצר הדעות והרגשות של כל התורה כולה כמעט, לקרבם לבני-דורנו, דוגמתו של עזרא, שנשתנה הכתב על-ידו, שאחד הטעמים הוא גם לקרב ע"י זה את דורו להבנת התורה ולמודה: כמובן, דבר זה רק משל הוא, ואנו עסוקים בזה בעיקר בעניני תורה-שבע"פ וחלק האגדה ביחוד, ע"פ כל ספרי-הקודש עד ימינו, אוצרי-אוצרות של אמנות-קדש גנוזים בהם, ועלינו לדלותם בכל יום תמיד, ולתתם בספרות הסגנונית של ההוה. ו"אם שמע בישן תשמע בחדש", וחדשים לבקרים יהיו צצים ופורחים לנו מחשבות, ציורים, הרגשות כבירות, חיקויי אמתיות פנימיות, מנצחות לאומים בעוזן, כובשות עולמים בממשלתן.

---

14 בע"ה - בעזרת השם
15 ומ"מ - ומכל מקום
16 ע"י - על ידי
17 שבע"פ - שבעל פה
18 כ' - כבוד
19 ע"ד - על דבר
20 אע"פ - אף על פי
21 השלו' - השלום
22 מ"מ - מכל מקום
23 ע"פ - על פי

אל נבהל מפני תשוקה רוחנית סוערה המרקיעה לשחקים. מיושבים וטהורי-לב הננו דאים על כנפי רוח סוד כל היקום, "אשר במאמרו ברא שחקים וברוח-פיו כל צבאם". השתמשו ב"המוריה" היומי, והשבועי אם יהי[24], אל תבוזו לשום הזדמנות להעלות על הספר אמרי-יושר, מלאים חן, מסולאים בחופש-רוח-טהרה וקדושה, שהוא החופש העליון, המבוקש העולמי היותר מגמתי.

התיעצו תמיד עם האדם ביקר קודש הריי"מ[25] חרל"פ[26] שליט"א[27]. חזקו ואמצו.

ידי"ע הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

24 יהי' - יהיה

25 הריי"מ - הרב רבי י... מ... (שם אדם)

26 חרל"פ - הרב יעקב משה חרל"פ (תלמידו של הרב קוק)

27 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן